

Een speurtocht door de Zeeuwse landouwen II

Een middag in RAMMEKENSCHOEK.

Langs een welhaast dichtgegroeide doorgang kwamen we in dit, voor het publiek verboden gebied.

Een zware geur steeg op uit de drassige bodem, een herfstgeur van vocht en vergane blaren.

Het gras was geheel bedekt met een dik, donkerbruin bladerenkleed met motieven van oker en brons en figuren van groen met randen van frisse boterbloemblaren.

Zo lag de pracht van het bos op de grond, glimmend van vocht. Alleen de eiken hielden hun loof nog wat vast, warrige, dorre bladertrossen tussen de kale kruinen.

De boswachter had de takken gedund, ze bleven daar liggen, overwoekerd door de zwammen, wild omslingerd met draperiën van verstorven zomergewassen. Er waren dode takken, rondom geborduurd als met fijne rode kraaltjes van het meniezwammetje. Anderen waren over de gehele lengte wit beplekt en als met schelpjes bezet door korstzwammen. En opeens was er, onder een esdoorn, een kunstwerkje van zeldzame schoonheid: Uit de rossige blaren kwam een klein boomstronkje tevoorschijn, rondom bezet met elfenbankjes (*Polyporus versicolor*) waarboven een reep sneeuw-witte, gerimpelde korstzwam, en bovenop een groepje zwavelkopjes met enkele roodbruine russula's!

En dan de geweizwammetjes (*Xylaria hypoxylon*); overal kwammen ze uit de natte blaren tevoorschijn; in polletjes doorweven met fris groen mos, op stronkjes en takjes.

Er stonden hier wat dunne, matgroene vlierstruikjes en in de schemerschijn van het sombere bos bungelden de robijnen bessen van de gelderse roos (*Viburnum opulus*).

Een geschubde inktzwam (*Coprinus comatus*) groeide nog blank naast het pad, maar dieper onder de struiken waren de vergane resten van de kale inktzwam (*Coprinus atramentarius*), donker glibberig slijmerig verrafeld tussen de rottende blaren.

Er schreeuwde een vlaamse gaai door de stilte, het klonk als een spotlach van een sater.

Het pad eindigde daar, waar de takken samenbogen tot een poort en het uitzicht was plotseling wijd over de diepe kreek met de zeedijk daarachter.

Ginds sluimerde ook de machtige ruïne van het fort Rammekens, de eens zo trotse zeeburcht uit oude tijden.

Vlakbij wiekte een reiger op; door het glasheldere water heen waren de prenten van zijn grote poten zichtbaar in het zand. Daar groeide ook het wonderse palingbrood, een trosachtig poliepieje.

Ver weg zaten wintertalingen en meerkoeten en aan de overzijde, op 'het eiland', groepte een tiental bergeenden aan de oever.

Hier en daar bij de bosrand waren sporen zichtbaar van een sperwermaaltijd; er kleefden dan wat veertjes rondom en resten van vogelorganen.

Ook een kleine koperwiek was jammerlijk omgekomen: stijf lag het beestje in het vochtige gras, de pootjes samengekrampd, juist daar waar een heksenkring schuchter begon op te bloeien. Nu kwamen we op een heel mooi plekje, het gras was hier teer groen en zacht

door een opening in de struiken opeens de
toren van Ritthem.

als een gazon, de vele witte pluisbolletjes van het jacobskruiskruid glansden als lampjes in de nevelige atmosfeer. De kleverige oranje duindoornbessen gingen schuil onder de kleurige bramenranken.

Achter de hoge wilgen klonk het zangerige fluitgeluid van dodaarsjes Aan de buitenste rand van het bos zagen we door een opening in de struiken opeens de toren van Ritthem. Het was als een schilderij in een unieke omlijsting.

In deze laan waren nog vlamrende struikjes van esdoorn en beuk en de gouden zuil van een spaanse aak stond recht tegen de stam van een es.

Dan was er een dwarslaantje, duister en spookachtig. Hier waren geen kleuren meer, dof grijs en afwerend stonden de stammen, star en beklemmend.

Treurig lekten vochtstralen langs de schors en giftig groen plekte het mos in de scheuren.

Voorbij deze plek begon het bos te leven van kleine vogeltjes: pimpelmeesjes, vinken en roodborstjes, die onophoudelijk tutterden.

En hoor, hoe schelde daar een merel zijn heldere klaroen! In de hoge takken

waren nog de nesten van houtduiven te zien.

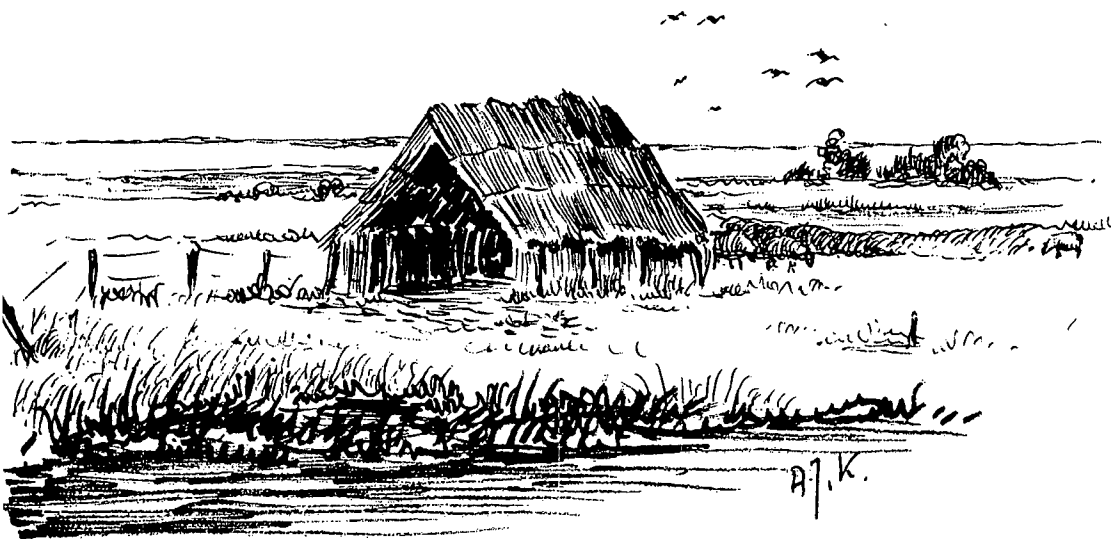
Een heel klein paadje voerde naar de schuilhut, waar een deel van de kreek was te overzien. Er zwommen enkele kuifeenden, maar verder was alles stil; een vochtige matheid drukte het landschap en onmerkbaar begon een heel fijne motregen te vallen. De avond daalde vroeg.

Aan de overkant van de kreek was een ruige vlakte met geel riet en ongemaaid gras. Wat schapen liepen er loom te grazen bij de romantische schaapskooi met het scheefgezakte rieten dak. Vogels vlogen over, op weg naar hun slaappleats. Een eenzame wulp, de kromme snavel scherp afgetekend tegen de loodgrijze lucht; groepjes vinken en talrijke houtduiven.

En waar het zwarte bos de vlakte begrensd, losten wolken van spreuwen zich op in de nevelen . . .

Toen hulde de vroege schemering, het groeiend duister; de bladgeroofde kroon beschermend in haar kluis. In eenzaamheid . . .

november 1965

romantische schaapskooi